

**Найкращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій і збройних конфліктів.
Реалізація першого етапу інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні «Безпечна школа»**

Доповідач:

Бойко Світлана Миколаївна,

кандидат філософських наук, старший дослідник,
завідувач сектору авторського педагогічного новаторства
відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи
Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»,
координатор інноваційного освітнього проєкту

Інноваційний освітній проєкт

«Організаційно-педагогічні умови функціонування та розвитку безпечної школи у воєнний/повоєнний час»

(лютий 2023 – грудень 2027)

реалізується відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України:

від 14.02.2023 № 164 (про реалізацію проєкту)

від 06.11.2023 № 1370 (про розширення бази)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ лютого 2023р.

м.Київ

№ 164

Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту за темою «Організаційно-педагогічні умови функціонування та розвитку безпечної школи у воєнний/повоєнний час» у лютому 2023 – грудні 2027 років

Відповідно до пунктів 1.6., 1.8. Розділу I, пунктів 2.2.-2.5., 2.7., 2.8., 2.10., 2.11. Розділу II Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167, та на підставі клопотань Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 28.10.2022 № 063-4703.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

06 11 2023

м. Київ

№ 1370

Про розширення бази інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Організаційно-педагогічні умови функціонування та розвитку безпечної школи у воєнний/повоєнний час» у лютому 2023 – грудні 2027 років

Відповідно до пункту 13 Розділу II Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року № 552 (зі змінами і доповненнями), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 липня 2023 року за № 1155/40211, на підставі клопотання від департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації від 16.05.2023 № 01-29/2052, висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної),

Мета дослідження – науково обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність організаційно-педагогічних умов функціонування та розвитку безпечної школи у воєнний/повоєнний час

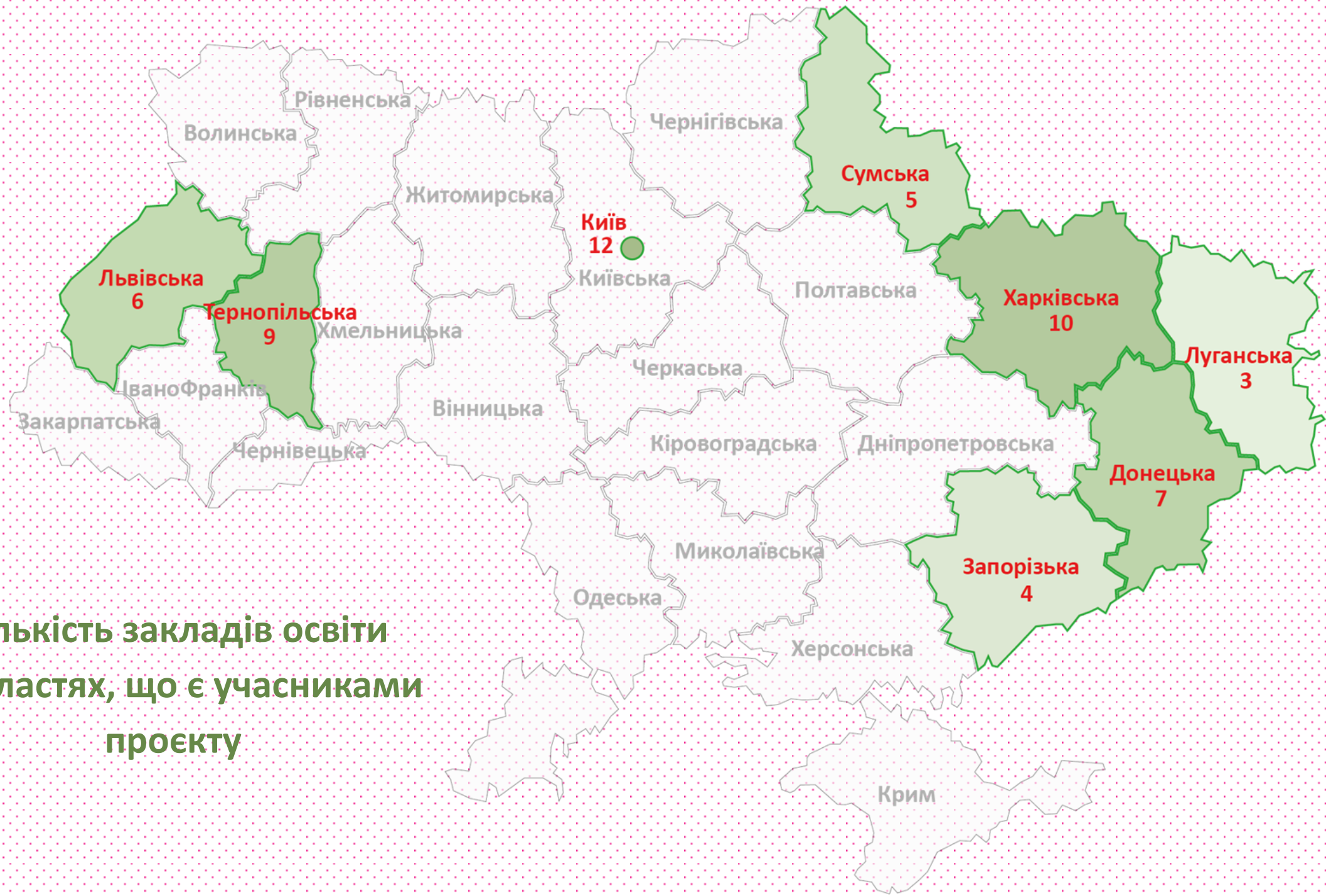

База реалізації інноваційного освітнього проєкту

56 закладів загальної середньої освіти з

7 областей України (Донецької, Запорізької, Луганської, Львівської, Сумської, Тернопільської та Харківської) та міста Києва

**Кількість закладів освіти
в областях, що є учасниками
проекту**

Організаційно-кадрове забезпечення реалізації інноваційного освітнього проєкту

Науковий керівник і автор ініціативи:
Рогова Віра Борисівна, кандидатка педагогічних наук, ректор комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»

Наукові консультанти

- **Завалевський Юрій Іванович**, Перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», доктор педагогічних наук, професор.
- **Мариновська Оксана Яківна**, завідувачка кафедри менеджменту та освітніх інновацій Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, докторка педагогічних наук, професорка.
- **Флярковська Ольга Василівна**, начальниця відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту позашкільної освіти та виховної роботи Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», кандидатка педагогічних наук, старший дослідник, відмінник освіти України.

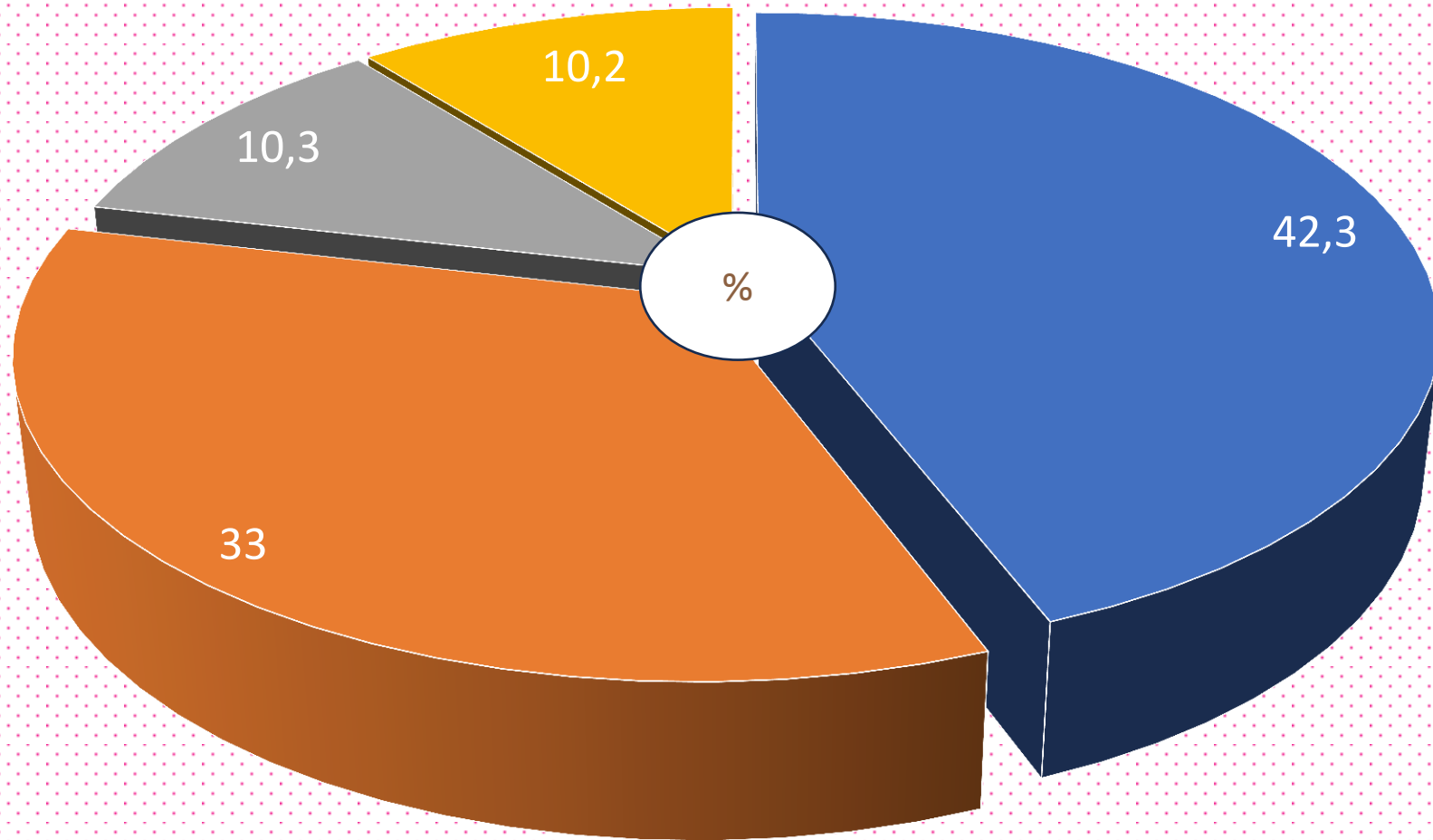
Координатор:

- **Бойко Світлана Миколаївна**, завідувачка сектору авторського педагогічного новаторства відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», кандидатка філософських наук, старший дослідник.

Етапи реалізації Проєкту:

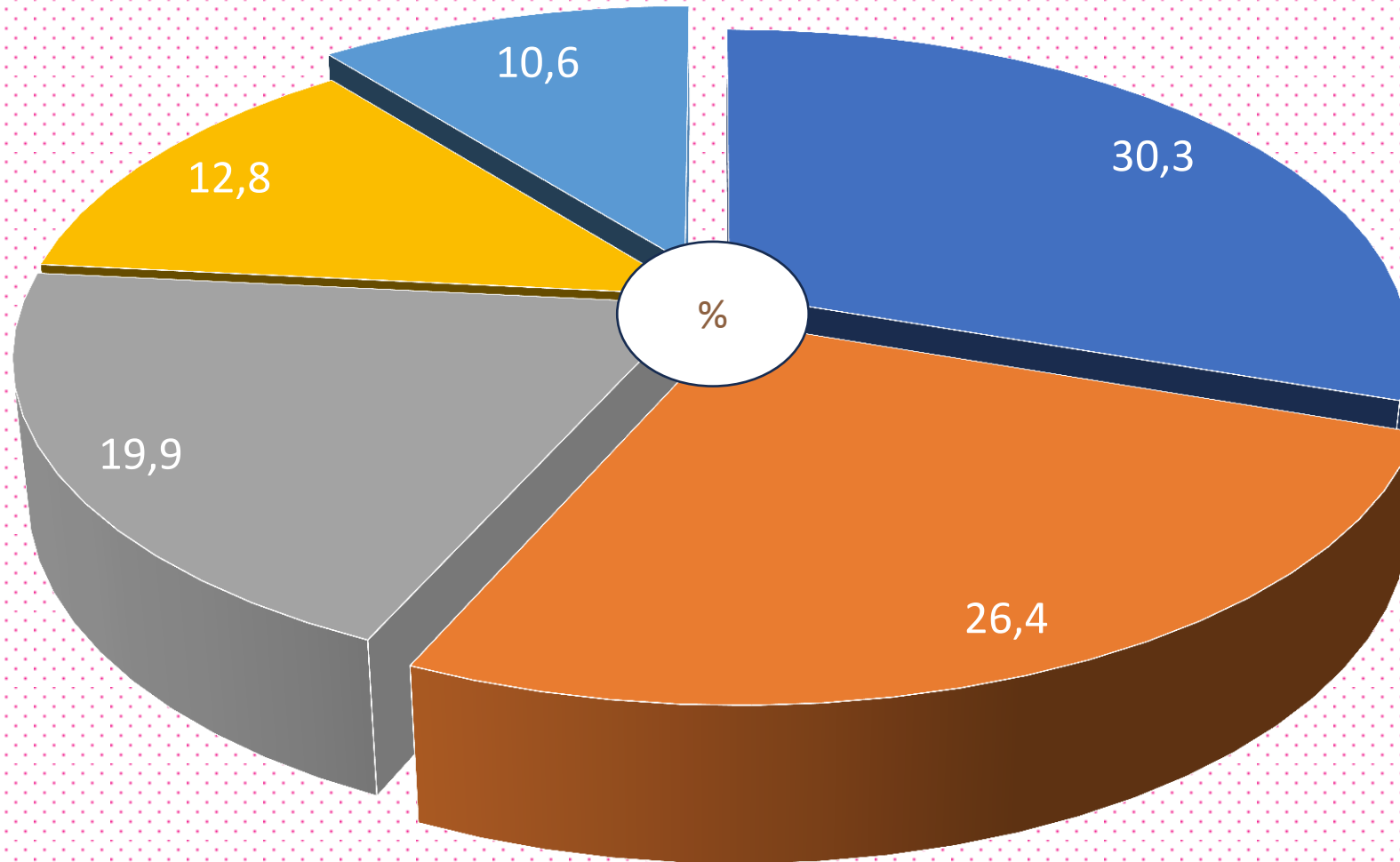
Етап	Назва	Термін
I	організаційно-підготовчий	лютий 2023 – листопад 2023
II	концептуально-діагностичний	грудень 2023 – жовтень 2024
III	формувальний	листопад 2024 – листопад 2026
IV	узагальнювальний	грудень 2026 – грудень 2027

Наповнюваність базових закладів освіти

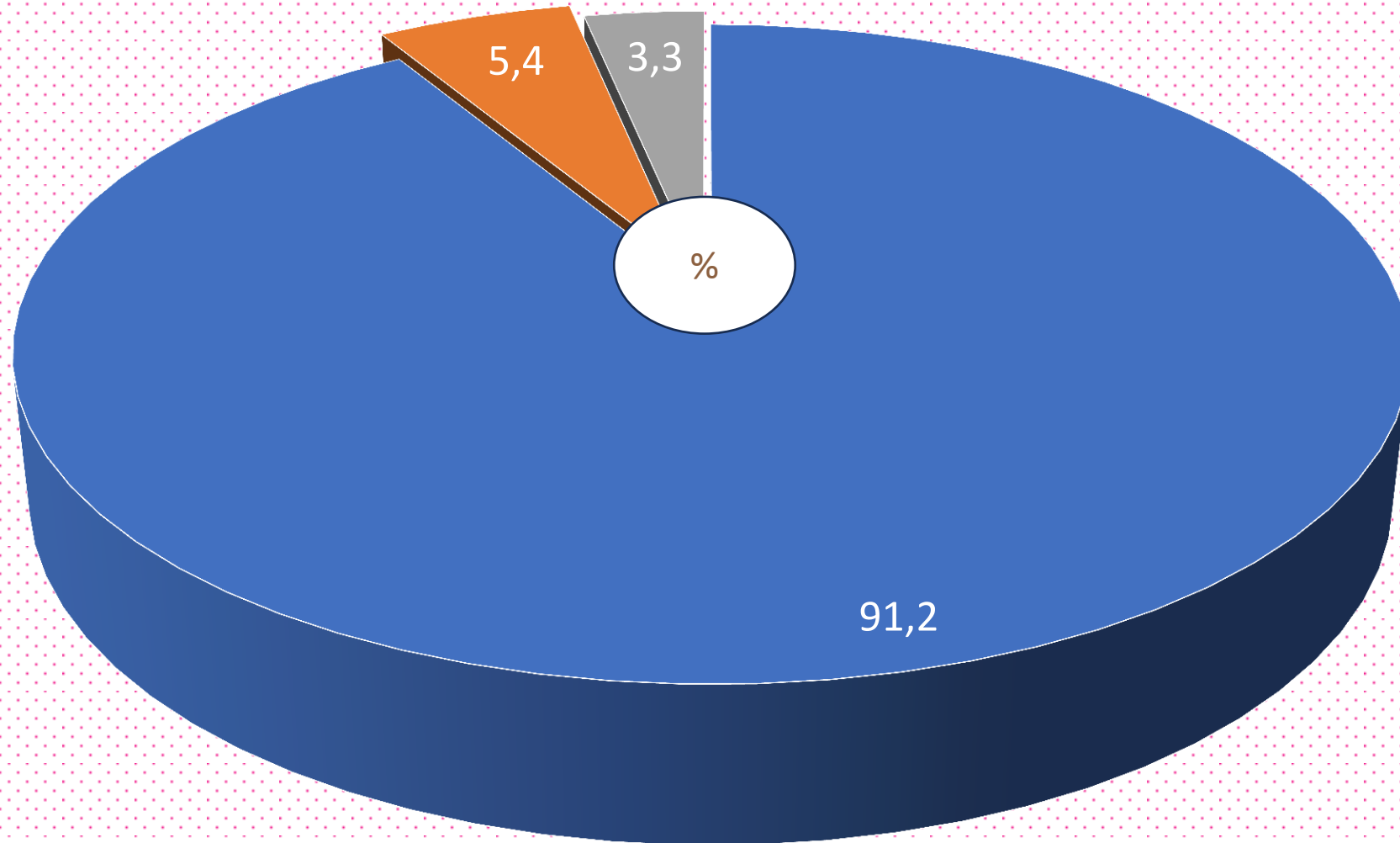
■ 601-1000 ■ >1000 ■ 401-600 ■ 201-402

Педагогічний стаж учасників Проекту

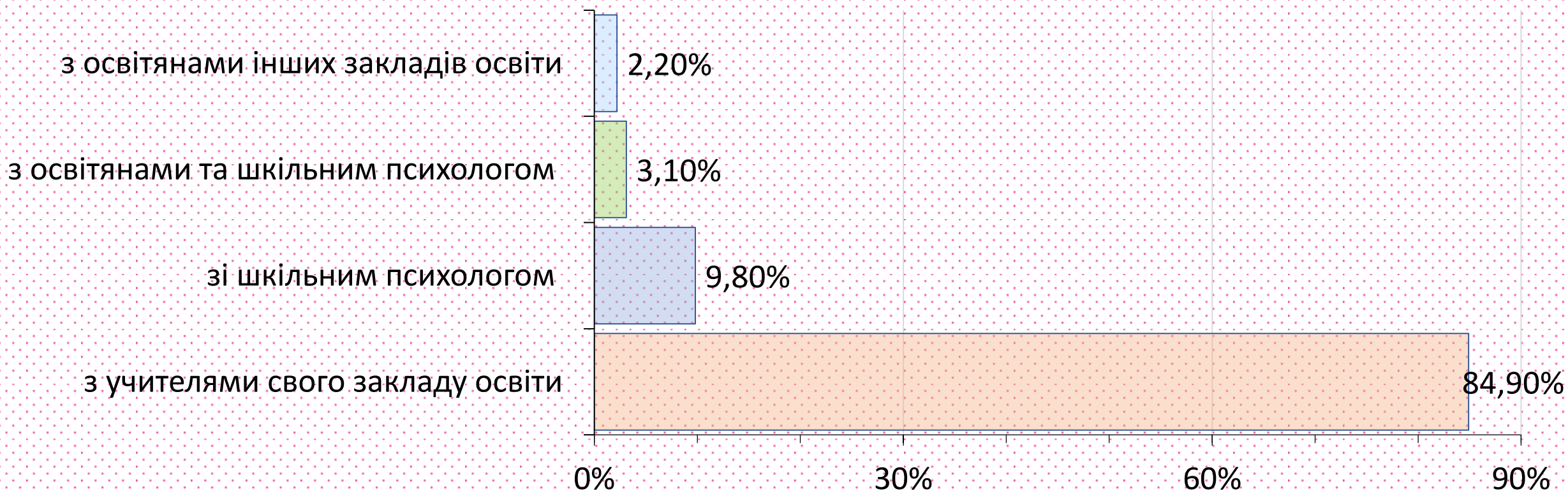
■ >30 ■ 21-30 ■ 11-20 ■ <5 ■ 6-10

Тип населеного пункту, в якому знаходиться базовий заклад освіти

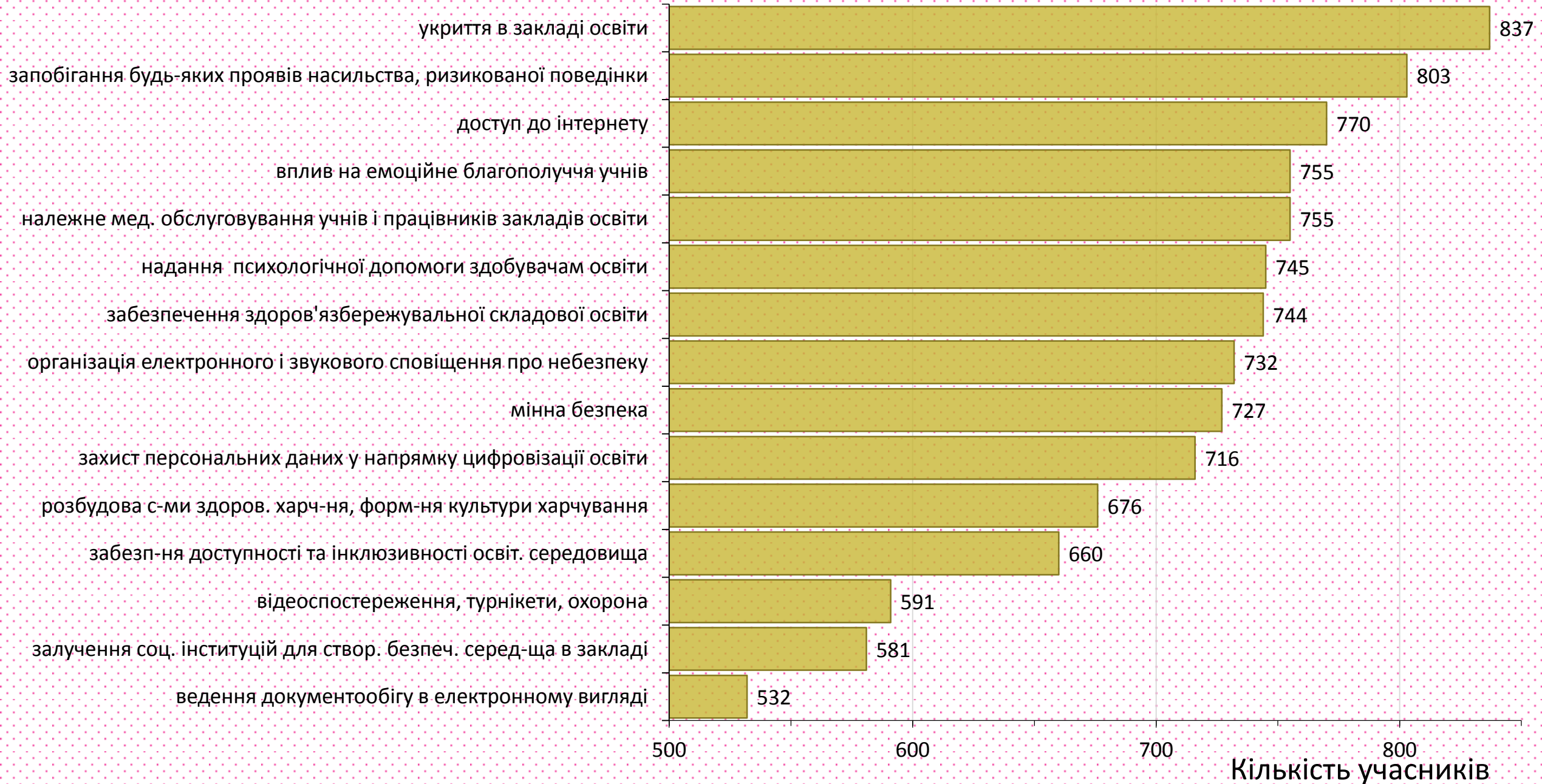

■ Місто ■ Селище ■ село

Співпраця педагогів у напрямі створення безпечного і здорового середовища в базових закладах освіти

Учасники Проєкту надають великого значення таким складовим безпечної школи:

Напрями реалізації Проєкту

1) створення комплексу безпечних захисних умов функціонування освітнього простору;

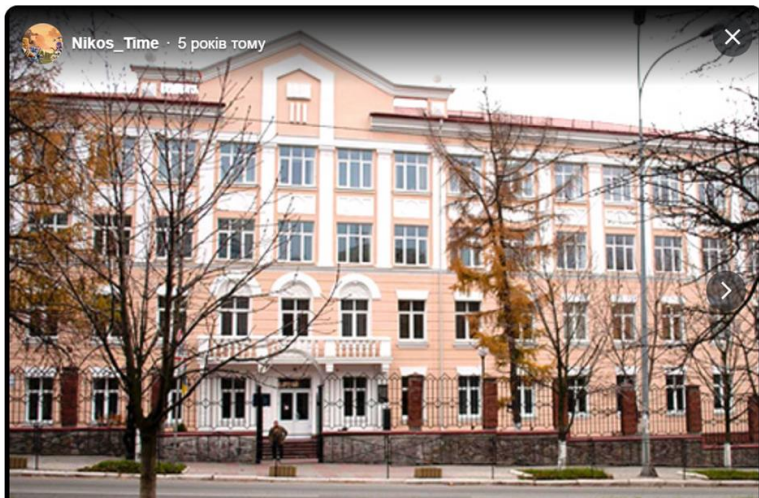
2) проведення навчальних заходів, які спрямовані на забезпечення безпеки освітнього середовища (для учнів, вчителів, батьків і громадськості) з таких напрямів:

- організація навчально-методичної роботи для учасників Проєкту;
- проведення заходів з підвищення кваліфікації вчителів з теми дослідження;
- організація співпраці закладу освіти з інституціями і органами, які забезпечують безпеку життя в районі, регіоні, місці, де мешкають здобувачі освіти.

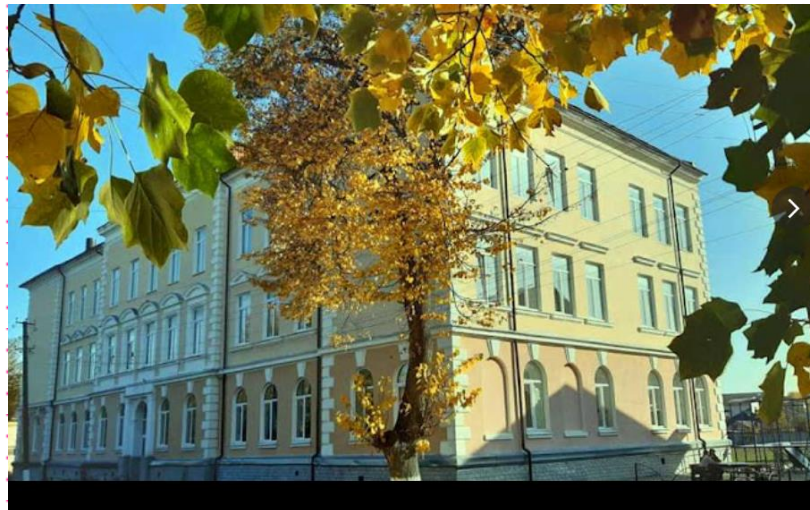

Найкращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу

Академічний ліцей № 47
Печерського району м. Києва

Бережанський ліцей
Тернопільської обласної ради

Запорізький обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти

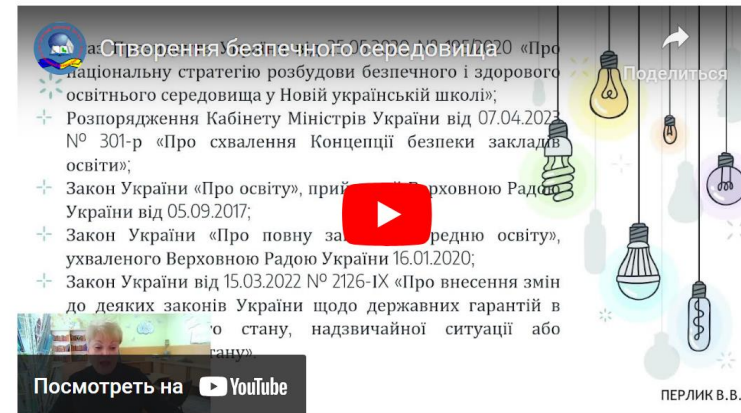
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Науково-практичні конференції, форуми, круглі столи Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

- **Методичний поради́ник «Створення в закладі загальної середньої освіти безпечного середовища для учасників освітнього процесу» (23 квітня 2024 р)**
- **Цільова аудиторія – керівники закладів загальної середньої освіти, консультанти центрів професійного розвитку, які опікуються процесом управління закладів загальної середньої освіти.**
- **Захід провела: Перлик В.В., методист з управлінської діяльності навчально-методичного відділу координації освітньої діяльності та професійного розвитку Сумського ОІППО**

За результатами методичного поради́ника учасникам заходу надано методичні рекомендації.

Тема: Створення безпечного середовища

Про національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі;

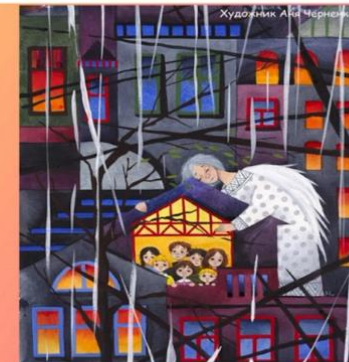
- ✦ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти»;
- ✦ Закон України «Про освіту», прийнятий Верховною Радою України від 05.09.2017;
- ✦ Закон України «Про повну загальну середню освіту», ухваленого Верховною Радою України 16.01.2020;
- ✦ Закон України від 15.03.2022 № 2126-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або воєнних дій».

Посмотреть на YouTube

ПЕРЛИК В.В.

Виклики сьогодення

- **Порушене відчуття безпеки**
- **Постійна фонові тривога**
- **Страхи за себе та рідних**
- **Коливання емоційних станів**
- **Ситуація невизначеності**

ПЕРЛИК В.В.

Науково-практичні конференції, форуми, круглі столи

Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Дата	Назва заходу	Посилання
23 квітня 2024 р	Методичний poradnik «Створення в закладі загальної середньої освіти безпечного середовища для учасників освітнього процесу»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6207-oblasnij-metodichnij-poradnik-dlya-kerivnikiv-zakladiv-zagalnoji-serednoji-osviti-6
22-26 квітня 2024 р	XIII обласний Психологічний Форум	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6211-na-sumshchini-startuvav-khiii-oblasnij-psikhologichnij-forum
30 квітня 2024 р	Онлайн-семінар «Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу в період воєнних дій».	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6225-psikhosotsialna-pidtrimka-uchasnikiv-osvitnogo-protsesu-v-umovakh-vijni-vid-teoriji-do-praktiki
20-22 травня 2024 р	Курси за вибором «Безпечне освітнє середовище закладу загальної середньої освіти: управлінський аспект».	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6271-kursi-za-viborom-bezpechne-osvitne-seredovishche-zakladu-zagalnoji-serednoji-osviti-upravlinskij-aspekt
21 травня 2024 р	I Всеукраїнська науково-практична конференція «Нова українська школа: досвід, розвиток, перспективи, трансформації»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6268-i-vseukrajinska-naukovo-praktichna-onlajn-konferentsiya-nova-ukrajinska-shkola-dosvid-rozvitok-perspektivi-transformatsiya
30 травня 2024 р	VII Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології в роботі практичного психолога»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6286-vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovatsijni-tekhnologiji-v-roboti-praktichnogo-psikhologa
20 червня 2024 р	VII Усеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики»	https://sites.google.com/view/professional-education-kaf/vii-%D1%83%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BD-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F?authuser=0
28 серпня 2024 р	Обласна серпнева конференція педагогічних працівників «Сумщина незламна: освітні трансформації»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6359-oblasna-serpneva-konferentsiya-pedagogichnikh-pratsivnikiv-sumshchina-nezlamna-osvitni-transformatsiji
1 жовтня 2024 р	II міжрегіональний круглий стіл з онлайн – трансляцією «Національно-патріотичне виховання в закладах освіти України в час російсько-української війни: переосмислення контекстів»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6440-mizhregionalnij-kruglij-stil-z-onlajn-translyatsieyu-natsionalno-patriotichne-vikhovannya-v-zakladakh-osviti-ukrajini-v-chas-rosijsko-ukrajinskoji-vijni-pereosmiclennya-kontekstiv
11 жовтня 2024 р	Регіонального науково-практичного семінару «Сучасні техніки збереження психічного здоров'я в умовах війни»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6468-regionalnij-naukovo-praktichnij-seminar-suchasni-tehnikizberezhennya-psikhichnogo-zdorov-ya-v-umovakh-vijni
16 жовтня 2024 р	Poradnik «Особливості психологічної підтримки дітей, які стикаються з втратою»	http://www.soippo.edu.ua/index.php/6461-osoblivosti-psikhologichnoji-pidtrimki-ditej-yaki-stikayutsya-z-vtratoyu

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (КУРСИ ЗА ВИБОРОМ 2024 р.)

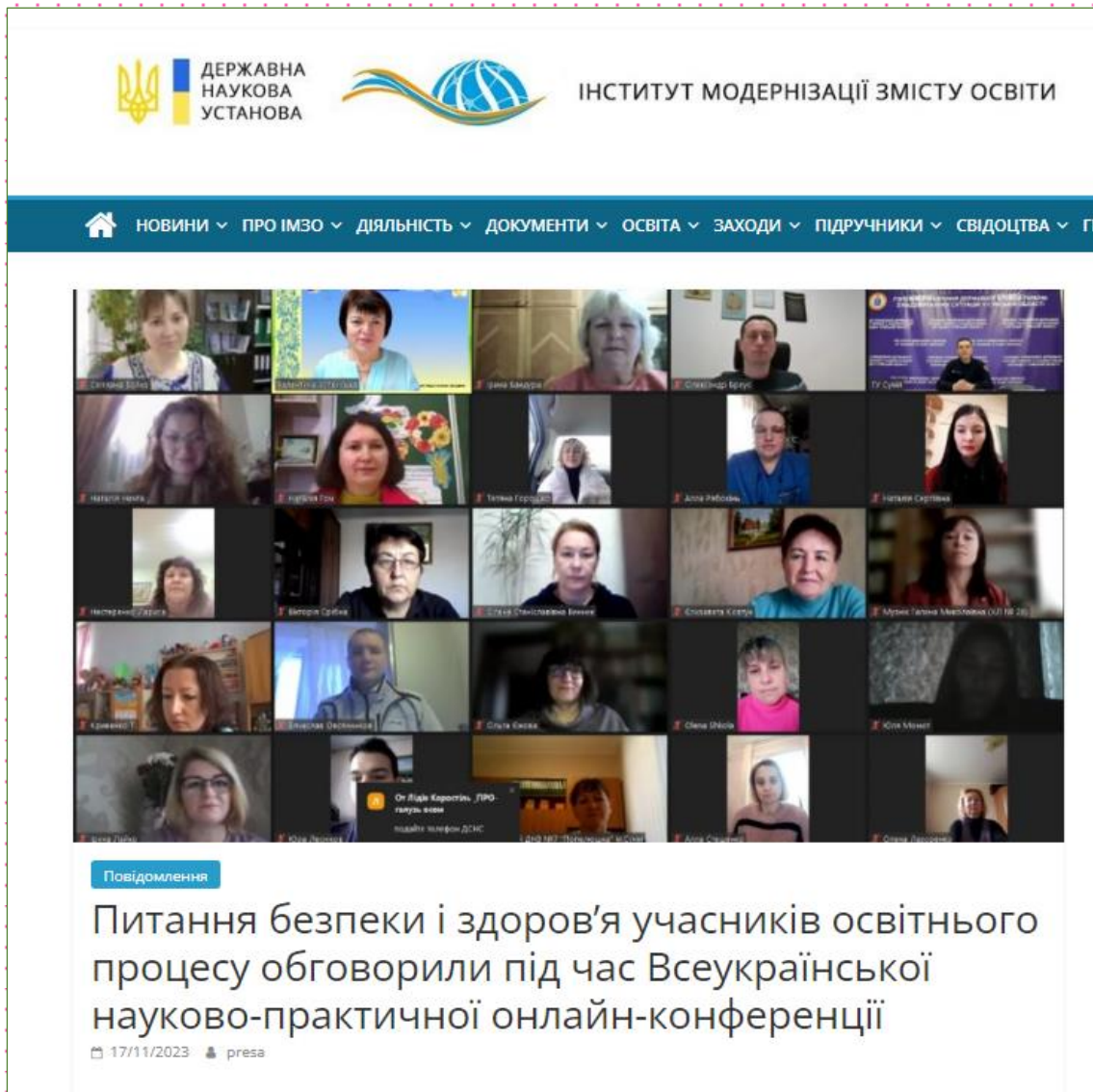
на базі Комунального закладу

Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

№ з/п	Цільова аудиторія	Назва освітньої програми курсів за вибором	Форма підвищення кваліфікації	Кількість годин/кредитів ЄКТС	Відповідальні особи (куратори, викладачі)
1	Керівники закладів освіти та їх заступники	Безпечне освітнє середовище закладу загальної середньої освіти: управлінський аспект	Очна / Заочна	30 годин (1 кр.ЄКТС)	Перлик В.В. Івашина Л.П.
2	Учителі основ здоров'я, інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	Технології компетентісно зорієнтованої освіти на уроках предмета «Основи здоров'я» та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	Очна / Заочна	30 годин (1 кр.ЄКТС)	Успенська В.М.
3	Заступники директорів з навч.-вих. роботи, соціальні педагоги, класні керівники	Технології формування безпечного освітнього середовища та навичок подолання стресу в умовах сучасного освітнього закладу	Очна / Заочна	30 годин (1 кр.ЄКТС)	Єфремова Г.Л.
4	Вихователі гуртожитків, вихователі закладів інституційного догляду, соц.-реаб. пр., класні керівники	Технології формування ненасильницької моделі поведінки: превенція агресії, аутоагресії, булінгу, мобінгу, жорстокості, поведінкових девіацій в освітньому середовищі	Очна / Заочна	30 годин (1 кр.ЄКТС)	Єфремова Г.Л. Сидоренко Н.В.
5	Педагоги різних спеціальностей	Здоров'я і безпека в освіті: освітнє середовище; здоров'язберезувальна компетентність; школи здоров'я	Очна / Заочна	30 годин (1 кр.ЄКТС)	Успенська В.М.

На сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» розміщено інформацію про спільні заходи

16 листопада 2023 р

The screenshot shows the website header with the logo of the State Scientific Institution 'Institute for Modernization of Education Content' and the text 'ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ'. Below the header is a navigation menu with items: 'НОВИНИ', 'ПРО ІМЗО', 'ДІЯЛЬНІСТЬ', 'ДОКУМЕНТИ', 'ОСВІТА', 'ЗАХОДИ', 'ПІДРУЧНИКИ', 'СВІДОЦТВА'. The main content area features a large grid of 20 video thumbnails from a conference. Below the grid is a 'Повідомлення' (News) section with the following text:

Питання безпеки і здоров'я учасників освітнього процесу обговорили під час Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

17/11/2023 presa

15-17 травня 2024 р

The screenshot shows the website header with the logo of the State Scientific Institution 'Institute for Modernization of Education Content' and the text 'ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ'. Below the header is a navigation menu with items: 'НОВИНИ', 'ПРО ІМЗО', 'ДІЯЛЬНІСТЬ', 'ДОКУМЕНТИ', 'ОСВІТА', 'ЗАХОДИ', 'ПІДРУЧНИКИ', 'СВІДОЦТВА'. The main content area features a large diagram titled 'Безпечне освітнє середовище' (Safe educational environment). The diagram consists of a central circle labeled 'Освітнє середовище як сукупність чинників' (Educational environment as a set of factors) connected to five colored boxes: 'матеріальних' (material), 'просторових' (spatial), 'предметних' (subject), 'соціальних' (social), and 'особистісних' (personal). To the right of this diagram is a hexagonal structure labeled 'Безпечне освітнє середовище' (Safe educational environment) containing three hexagons: 'Фізична безпека' (Physical safety), 'Психологічна безпека' (Psychological safety), and 'Інформаційна безпека' (Informational safety). Below the diagram is a 'Новини' (News) section with the following text:

Створення безпечного освітнього середовища у закладі загальної середньої освіти в умовах воєнного стану обговорили під час проведення міжнародної науково-практичної конференції

20/05/2024 presa

Найкращі практики Академічного ліцею № 47 Печерського району м. Києва

Практичні заходи (24.09.2024)

Соціально-психологічною службою ліцею були проведені уроки в 2-х класах на основі мультфільмів «Пташки» та «Ти і поліція» (Серія 8. Булінг у школі).

В ході їх обговорення діти отримали інформацію про різновиди булінгу та його наслідки для людини. А також дізналися як діяти, коли над тобою або іншою людиною знущаються, кепкують інші.

Найкращі практики Академічного ліцею № 47 Печерського району м. Києва

• Практичні заходи (26.09.2024)

Толерантність і взаємопідтримка — це те, що робить нас сильнішими!

У 8-х класах соціально-психологічна служба ліцею провела уроки толерантності, використовуючи вправу «Рука підтримки».

Учні навчалися допомагати одне одному у складних ситуаціях та усвідомили, наскільки потужним ресурсом є підтримка однокласників. Під час уроку також обговорювали з психологом, як булінг може вплинути на життя людини та її майбутнє.

Найкращі практики Академічного ліцею № 47 Печерського району м. Києва

ВЧИМОСЬ ПОВАЖАТИ ОДИН ОДНОГО!

В рамках тижня протидії булінгу 23 вересня 2024 р. соціально-психологічною службою ліцею було проведено урок в 4-Б класі на основі вправи «Ярлики».

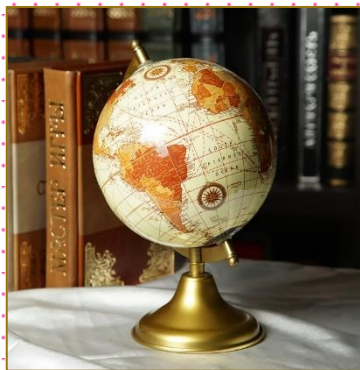
Діти відчули на собі як соціальні стереотипи, прізвиська та негативна оцінка оточуючих впливають на працездатність людини. Також в ході уроку розглянули різновиди булінгу та принципи протидії його появі. Учні дізналися про те як діяти якщо вони стали свідками або жертвами булінгу.

Стався до оточуючих так, як хотів би щоб ставились до тебе.

Навчально-методичні матеріали Академічного ліцею № 47 Печерського району м. Києва

Кодекс

безпечного освітнього
середовища
Спеціалізованої
школи № 47
з поглибленим вивченням
іноземних мов

Київ 2023

ЗМІСТ

Вступ
I розділ. Безпечне освітнє середовище та його складові
II розділ. Алгоритм дій щодо попередження та подолання всіх форм насилля
III розділ. Алгоритм реагування на кібербулінг
IV розділ. Алгоритм реагування при пожежі
V розділ. Алгоритм дій при повітряній тривозі та поведінка в укритті
VI розділ. Алгоритм реагування при замінуванні школи
VII розділ. Алгоритм дій при захопленні школи терористами
VIII розділ. Реагування на порушення пунктів документу
IX Моніторинг та контроль за дотриманням положень КБОС
Заключні положення

Друк матеріалів у фахових журналах і педагогічній літературі

- Бурлак Л.. Як зробити навчальний процес безпечним та якісним в умовах воєнного стану. Столична освіта: якість в умовах воєнного стану. Порадник IV. З досвіду роботи освітян міста Києва: навч.-метод. посіб. у 2-х ч-нах. Ч.1/ Упоряд.: Фіданян О.Г., Войцехівський М.Ф., Дідур О.О. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023, С. 444-446.
- Мігалуш А. Цикл практичних семінарів щодо практики професійного вигорання вчителів та пошуку внутрішніх ресурсів. Столична освіта: якість в умовах воєнного стану. Порадник IV. З досвіду роботи освітян міста Києва: навч.-метод. посіб. у 2-х ч-нах. Ч.2/ Упоряд.: Фіданян О.Г., Войцехівський М.Ф., Дідур О.О. Київ: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2023, С. 30-36.
- Прищепа Л.. Пошук нових форм навчання під час воєнного стану. Столична освіта: якість в умовах воєнного стану. Порадник IV. З досвіду роботи освітян міста Києва: навч.-метод. посіб. у 2-х ч-нах. Ч.1/ Упоряд.: Фіданян О.Г., Войцехівський М.Ф., Дідур О.О. Київ: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2023, С. 404-407.

Партнери Академічного лицю № 47

1. Головне управління ДСНС України у місті Києві (жовтень 2023р.).
2. ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф.Г.Яновського НАМН України» (жовтень 2023р.)
3. Амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 5 Печерського району міста Києва (жовтень 2023р.)
4. Сектор ювенальної превенції Печерського управління поліції ГУНП у місті Києві (жовтень 2023р.).

Знайомство з досвідом створення безпечного середовища за кордоном; захист проєктів з теми дослідження

Вивчався досвід ізраїльських закладів освіти (а саме: освітній процес в умовах війни, у надзвичайних ситуаціях), практики закладів освіти Хорватії, Боснії, Герцеговини (програми навчання щодо мінної безпеки) та вивчалися рекомендації від міжнародних організацій, таких як ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Агенція ООН у справах біженців (UNHCR) та інших.

Список закладів загальної середньої освіти Тернопільської області- учасників проєкту «Безпечна школа»

- Чортківська загальноосвітня школа № 5 Чортківської міської ради Тернопільської області;
- Збаразький ліцей Тернопільської обласної ради;
- Теремовлянський академічний ліцей імені Ярослави Стецько;
- Бережанський ліцей Тернопільської обласної ради;
- Кременецький академічний ліцей імені У. Самчука Кременецької міської ради Тернопільської області;
- Спеціалізована школа I-III ступенів ім. О.С. Маковея з поглибленим вивченням інформаційних технологій та технологічних дисциплін м. Заліщики;
- Биковецька гімназія Шумської міської ради;
- Тернопільська загальноосвітня школа I-III ступенів №14 ім. Б. Лепкого Тернопільської міської ради;
- Тернопільська загальноосвітня школа I-III ступенів №28 Тернопільської міської ради.

Організація психолого-педагогічної допомоги базовими закладами освіти Тернопільської області

- **Засідання круглих столів:** «Булінг і кібербулінг» , «Мої життєві цінності».
- **Міні-лекції:** «Булінг і його наслідки», «Ризики в інтернеті».
- **Тренінгові заняття:** «Знай і виконуй правила для учнів», «Фізична безпека дітей під час війни».
- **Заняття практикуми:** «Стоп булінг», «Правила безпеки під час евакуації».
- **Практичне заняття:** «Психологічна допомога: алгоритм дій».

Рекомендації

1. Проходження педагогами курсів підвищення кваліфікації за напрямом «Створення безпечного і здорового середовища», «Перша психологічна допомога під час та після війни», «Протидія та попередження булінгу в закладах освіти» та ін.
2. Профілактика професійного вигорання вчителів, оскільки від їхньої ресурсності та стійкості залежить емоційна атмосфера в закладі освіти. Реалізація базового принципу «Спокійні дорослі – спокійні діти».
3. Проведення уроків з розвитку навичок безпечної поведінки та алгоритмів дій в надзвичайних або небезпечних ситуаціях.
4. Розроблення учнями групових проєктів «Безпечне освітнє середовище», «Протидія булінгу» та ін.
5. Створення самими дітьми інструкцій як надавати допомогу одноліткам та обговорення цих тем на уроках (в тому числі іноземними мовами).

Дякую за увагу!

Новини та анонси заходів:

на сайті ДНУ «ІМЗО» <https://imzo.gov.ua/>

в мережі Фейсбук на сторінці групи ДНУ
«Інститут модернізації змісту освіти» МОН

